

Γ. Κονδύλη & Όθωνος 1, Μαρούσι | 210 61 24 000
www.akadimos.gr | fb:@akadimos.marousi | tw:@Akadimos

Εισηγήτρια Παχή Στεργιάνα-Μαρία

Ημερομηνία 8-1-2022

Διαγώνισμα Γ2 ΓΥΜ

Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία

Διάρκεια 2 ώρες

A.ΚΕΙΜΕΝΟ

Οι ψυχολογικές ρίζες του ρατσισμού

Γενιές ολόκληρες Ελλήνων **μεγάλωσαν** με στερεότυπες απειλές με παραδείγματα από διάφορες μειονότητες. Στις ημέρες μας αυτές οι απειλές ξεθώριασαν και **έχασαν** την πειθώ που κάποτε είχαν αλλά αντικαταστάθηκαν από άλλες. Οι σπόροι του ρατσισμού εμφυτεύονται από πολύ νωρίς στην συνείδηση του ατόμου και γίνονται μέρος της ψυχοσύνθεσής του και της στάσης του απέναντι στους άλλους. Γιατί όμως οι άνθρωποι γίνονται ρατσιστές;

Ο φόβος του **διαφορετικού** και του αγνώστου αποτελεί τον καταλύτη μιας ψυχολογικής διαδικασίας που στηρίζεται στην αρχή της ομοιότητας. Οι όμοιοι με εμάς ανήκουν στην ίδια ομάδα και επομένως είναι ακίνδυνοι. Ο **αλλιώτικος**, ο ξένος, εμπεριέχει εξ ορισμού το διαφορετικό και κατ' επέκταση το επικίνδυνο. Ακόμη και αν ο φόβος της επικινδυνότητας απορριφθεί, ο διαφορετικός τρόπος ζωής και η εμφάνιση είναι αρκετά για να κριθούν κατώτερα από τα δικά μας και επομένως να απορριφθούν. Έτσι δημιουργούνται προκαταλήψεις που υψώνονται σαν φράγμα ανάμεσα στους διαφορετικούς ανθρώπους. Ζούμε σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία αλλά αναρωτιόμαστε γιατί οι γονείς και οι δάσκαλοι μιλάνε πολύ λίγο στα παιδιά για τον ρατσισμό. Σε έναν ιδανικό κόσμο οι γονείς διδάσκουν στα παιδιά τους να σέβονται τη διαφορετικότητα αλλά όταν οι γονείς παραμένουν σιωπηλοί κάποιοι άλλοι θα επηρεάσουν τα παιδιά. Τα παιδιά **νιώθουν** **άνετα** με παιδιά που είναι όμοια με αυτά και η παραμονή στην κοινή ομάδα τους δημιουργεί ένα αίσθημα ασφάλειας. Παραδόξως αυτό δεν ισχύει μόνο για ομοιογενείς ομάδες. Έτσι «δεμένες» ετερογενείς ομάδες σαν αυτές μιας σχολικής τάξης, όπου η έμφαση είναι στη φιλία και όχι στην εθνικότητα, μπορεί να εμπνέουν αίσθηση **ασφάλειας**. Έρευνες δείχνουν ότι η εχθρότητα απέναντι σε διαφορετικές ομάδες αρχίζει από πολύ νωρίς, από τριών μόλις ετών, και η πολιτισμική ταυτότητα της πλειοψηφίας αποφασίζει ποιος είναι έξω και ποιος

μέσα. Ο παράγοντας- κλειδί για την πρόληψη του ρατσισμού είναι η συζήτηση γύρω από αυτόν. Η έλλειψη διαλόγου στο σπίτι και στο σχολείο ενθαρρύνει τα αρνητικά στερεότυπα.

Γι' αυτό όταν είμαστε αντιμέτωποι με ανθρώπους από άλλες φυλές, καλό είναι να διατηρούμε μια υγιή στάση φιλοξενίας, να αποδεχόμαστε τον άλλο γι' αυτό που είναι, ώστε να σεβόμαστε **ταυτόχρονα** και τον εαυτό μας γι' αυτό που είναι. Αν προσέξουμε στον άλλο άνθρωπο, στην άλλη φυλή, κάποια ελαττώματα, ας θυμηθούμε ότι έχουμε και εμείς, αν όχι τα ίδια, τουλάχιστον άλλα εξίσου σοβαρά ελαττώματα. Ο πραγματικά μεγάλος άνθρωπος, ο πραγματικά μεγάλος λαός, είναι αυτός που ξέρει να μαθαίνει από τα προτερήματα των άλλων, ενώ ταυτόχρονα διατηρεί τη δική του ταυτότητα.

Διασκευασμένο άρθρο: Το Βήμα, 1/4/2001, Βάρβογλη Λίζα

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Γιατί σύμφωνα με την αρθρογράφο οι άνθρωποι γίνονται ρατσιστές;

Μονάδες 20

B1. Ζούμε σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία αλλά αναρωτιόμαστε γιατί οι γονείς και οι δάσκαλοι μιλάνε πολύ λίγο στα παιδιά για τον ρατσισμό.» Να εντοπίσετε την Πλάγια ερωτηματική πρόταση, τη λέξη με τη οποία εισάγεται και να δηλώσετε τη συντακτική της λειτουργία. Στη συνέχεια να την μετατρέψετε σε ευθεία ερώτηση.

Μονάδες 2

B2. Να γράψετε για κάθε μία από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου με έντονη γραφή από ένα συνώνυμο: μεγάλωσαν, αλλιώτικος, νιώθουν, ταυτόχρονα.

Μονάδες 4

B3. Να γράψετε για κάθε μία από τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου από ένα αντώνυμο: έχασαν, διαφορετικού, άνετα, ασφάλειας.

Μονάδες 4

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Σε ένα άρθρο (200-250 λέξεων) για τη σχολική σας εφημερίδα να παρουσιάσετε τα κυριότερα αίτια του ρατσισμού αλλά και τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να αντιμετωπιστεί.

Μονάδες 20

B. ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ελεύθεροι Πολιορκημένοι

Στο πρώτο απόσπασμα από το Β' Σχεδιάσμα της ποιητικής σύνθεσης του Διονύσιου Σολωμού Ελεύθεροι Πολιορκημένοι αποτυπώνεται η τραγική κατάσταση των κατοίκων και των υπερασπιστών του Μεσολογγίου, που υποφέρουν από την πείνα και την έλλειψη πολεμοφοδίων. Στο δεύτερο απόσπασμα, που υμνεί τη χαρά της φύσης τον Απρίλη, οι άνθρωποι απουσιάζουν. Στον τελευταίο μόνο στίχο δηλώνεται η δραματική αντίθεση ανάμεσα στην απόφαση των Μεσολογγιτών να θυσιαστούν και στην οργιαστική χαρά της ζωής, που κορυφώνεται δίπλα τους.

I

Άκρα του τάφου σιωπή στον κάμπο βασιλεύει· λαλεί πουλί, παίρνει σπυρί*, κι η μάνα το ζηλεύει. Τα μάτια η πείνα εμαύρισε· στα μάτια η μάνα μνέει*· στέκει ο Σουλιώτης ο καλός παράμερα και κλαίει: «Έρμο τουφέκι σκοτεινό, τι σ' έχω 'γώ στο χέρι; οπού συ μου 'γίνες βαρύ κι ο Αγαρηνός* το ξέρει».

II

Ο Απρίλης με τον Έρωτα χορεύουν και γελούνε, κι όσ' άνθια βγαίνουν και καρποί τόσ' άρματα σε κλειούνε*. Λευκό βουνάκι πρόβατα κινούμενο βελάζει, και μες στη θάλασσα βαθιά ξαναπετιέται πάλι, π' ολονυχτίς εσύσμιξε* με τ' ουρανού τα κάλλη. Και μες στις λίμνης τα νερά, όπ' έφθασε μ' ασπούδα*, έπαιξε με τον ίσκιο της γαλάζια πεταλούδα, που ευώδιασε τον ύπνο της μέσα στον άγριο κρίνο· το σκουληκάκι βρίσκεται σ' ώρα γλυκιά κι εκείνο. Μάγεμα η φύσις κι όνειρο στην ομορφιά και χάρη· η μαύρη πέτρα ολόχρυση και το ξερό χορτάρι. Με χίλιες βρύσες χύνεται, με χίλιες γλώσσες κρένει*: «Όποιος πεθάνει σήμερα χίλιες φορές πεθαίνει».

Δ. Σολωμός, Ποιήματα και πεζά, Στιγμή

*σπυρί: σπόρος *μνέει: ορκίζεται *Αγαρηνός: μωαμεθανός *κλειούνε: κλείνουν, περικυκλώνουν *εσύσμιξε: έσμιξε, ένωσε *μ' ασπούδα: με σπουδή, με βιασύνη *κρένει: μιλάει

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. «Όποιος πεθάνει σήμερα χίλιες φορές πεθαίνει». Πώς αντιλαμβάνεστε το περιεχόμενο του στίχου αυτού; Γιατί ο θάνατος καθίσταται τόσο οδυνηρός ειδικά «σήμερα»;

Μονάδες 15

2.

α) Στους δύο από τους έξι στίχους του αποσπάσματος ο ποιητής αναφέρεται στη μάνα. Γιατί επιλέγει και πώς αντιμετωπίζει αυτό το πρόσωπο ο ποιητής;

β) Να εντοπίσετε μία μεταφορά, μία προσωποποίηση και μία αντίθεση.

Μονάδες 15

Από το 3ο θέμα να επιλέξετε, για να απαντήσετε, είτε το θέμα αναγνωστικής ανταπόκρισης είτε το θέμα δημιουργικής γραφής (ένα από τα δύο).

Θέμα αναγνωστικής ανταπόκρισης: Ποιο παράπονο εκφράζουν τα λόγια και τα δάκρυα του Σουλιώτη; Ποια συναισθήματα σας δημιουργεί αυτή η εικόνα του πολεμιστή;

ή

Θέμα δημιουργικής γραφής: Να γράψετε μια επιστολή του Σουλιώτη πολεμιστή προς τους Έλληνες που βρίσκονται έξω από το Μεσολόγγι. Σε αυτή να καταγράψετε τόσο τα συναισθήματά του, όσο και τις απόψεις του για την αξία του αγώνα που δίνει. (150-200 λέξεις)

Μονάδες 20

Ακαδημία